

REIN SANDER

Jaapani kikkapuu hekk Olustveres pargiterrassil.

Roosakad kuprad avanevad küpsenult, nähtavale ilmuvad oranžid seemned.

Harilik kikkapuu on sügisel nagu tulekahju.

KIKKAPUU

võlub sügisvärviga

Kikkapuu võlu on tema sügisvärvis ja erksates viljades, mis püsivad kaua põõsal. Muul ajal jätab ta võrdlemisi igapäevase mulje.

Kõige tavalisemad liigid on meil **harilik kikkapuu** (*Euonymus europaeus*) ja **naastune kikkapuu** (*E. verrucosus*), mõlemat on Lõuna-Eestis ka looduses leitud. Nad kasvavad 3–4 meetri kõrguseks laiuvaks põõsaks või väikeseks puuks. Kasvukuju oleneb sellest, kuidas võra kujundada.

Kikkapuude pisikesed kollakad õied ei torka eriti silma, kuid mõnel aastal muudavad põõsad juuni lõpus värvi – kollane toon varjutab lehestiku värvuse.

Kikkapuud sobivad hästi taustaks püsililledele või madalamatele õitsvatele põõsastele.

Sügisel jäävad nende roosakad või punakad seemnekuprad kauaks põõsale silma rõõmustama. Küpsed kuprad avanevad, nähtavale ilmuvad oranži kleepuva seemnerüüga kaetud seemned. Lastele tuleks varakult selgeks teha, et need ilusad viljad on mürgised.

Väike, aga visa

Üsna haruldane on meil igihaljaste lehtedega **väike kikkapuu** (*E. nana nanus*). Sain ühe pistiku millalgi 1980.

aastate lõpus. See juurdus hõlpsasti ja kasvas alguses kenasti, aga sobivat kasvupaika ma talle ei leidnud.

Väike kikkapuu tahab natuke niiskemat, ühteageu külma talvetuule ja kõrvetava kevadpäikese eest kaitstud kohta. Nagu iga igihaljas lehtpõõsas, nii kardab temagi päikesepõletust.

Suur oli üllatus, kui kümme aastat tagasi Tiiu Soansi aias Harjumaal nägin väikese kikkapuu tihnikut, mis oli vallutanud 50 ruutmeetrit. Ilma igasuguse katmise ja poputamiseta.

Toataim õues

Jaapani kikkapuu (*E. japonicus*) on suurte loorberit meenutavate lehtedega põõsas. Veel 30–40 aastat tagasi oli ta hinnatud toataim. Suveks viidi kikkapuu tavaliselt aeda kosuma. Ainuke häda, mis kikkapuud väljas tabas, olid kilptäid. Sügisel enne tuppa toomist tuli põõsas hoolega üle vaadata.

Kui on viitsimist, võite jaapani kikkapuu rahuliku südamega peenraste istutada. Suuremad põõsad saab mõne aastaga keraks või kuubiks pügada. Ei tohi ainult unustada taimi sügisel välja kaevata ning jahedasse valgesse ruumi talvituma tuua. Just nõnda tehakse Olustveres, kus jaapani kikkapuust on pargiterrassile kujundatud ilus ümmargune hekk.

Praegu on müügil jaapani kikkapuu alamliigi **Fortune'i kikkapuu** (*E. for-*

tunei) sorte. See madal igihaljas põõsas on hea pinnakattetaim, kuid vajab kindlasti natuke katet kevadpäikese vastu. Populaarsed on valge- ja kollasekirjude lehtedega sordid, mõned neist kasvavad umbes meetri kõrguseks.

Kuidas paljundada

Kikkapuu haljaspistikud juurduvad hästi. Fortune'i kikkapuu roomavad varred juurduvad peenras, teda on lihtne paljundada puhmast jagades.

Teiste kikkapuude seemneid on mõistlik korjata siis, kui kuprad alles hakkavad avanema. Pange need paariks päevaks kuivama, siis raputage seemned välja. Need tuleb puhastada, sest ilus värvikas seemnerüü, mis põõsal pilku köidab, takistab idanemist.

Puhas seeme külvake kohe sügisel. Kikkapuu seemikud kasvavad aeglaselt. Kui vajate ainult mõnda põõsast, on lihtsam teha haljaspistikuid.

REIN SANDER